

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 6ης Σεπτεμβρίου 2012*

«Προδικαστική παραπομπή — Προσέγγιση των νομοθεσιών — Δημόσια υγεία — Ενημέρωση και προστασία των καταναλωτών — Επισήμανση και παρουσίαση των τροφίμων — Έννοια των όρων “ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής” και “ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας” — Κανονισμός (ΕΚ) 1924/2006 — Περιγραφή οίνου ως “εύπεπτου” — Ένδειξη περί χαμηλής οξύτητας — Ποτά που περιέχουν άνω του 1,2 % κατ’ όγκο αιθανόλη — Απαγόρευση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας — Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Άρθρο 15, παράγραφος 1 — Επαγγελματική ελευθερία — Άρθρο 16 — Επιχειρηματική ελευθερία — Συμβατότητα»

Στην υπόθεση C-544/10,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, υποβληθείσα δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesverwaltungsgericht (Γερμανία) με απόφαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Νοεμβρίου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Deutsches Weintor eG

κατά

Land Rheinland-Pfalz,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský (εισηγητή), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász και D. Šváby, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mazák

γραμματέας: A. Impellizzeri, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 19ης Ιανουαρίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- ο Deutsches Weintor eG, εκπροσωπούμενος από τους H. Eichele και B. Goebel, Rechtsanwälte,
- το Land Rheinland-Pfalz, εκπροσωπούμενο από την C. Grewing,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και D. Hadroušek,
- η Εσθονική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Linntam,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους G. de Bergues, B. Cabouat και την R. LoosII-Surrans,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Z. Fehér και την K. Szíjjártó,
- η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την H. Leppo,
- το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από τις I. Αναγνωστοπούλου και E. Waldherr,
- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενο από την M. Simm,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις L. Pignataro-Nolin και S. Grünheid,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 2, σημείο 5, και του άρθρου 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1924/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας που διατυπώνονται στα τρόφιμα (ΕΕ L 404, σ. 9), όπως ισχύει μετά την τελευταία τροποποίησή του με τον κανονισμό (ΕΕ) 116/2010 της Επιτροπής, της 9ης Φεβρουαρίου 2010 (ΕΕ L 37, σ. 16, στο εξής: κανονισμός 1924/2006). Η αίτηση αφορά επίσης το κύρος των διατάξεων αυτών υπό το πρίσμα του άρθρου 15, παράγραφος 1, και του άρθρου 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 2 Η αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του γερμανικού συνεταιρισμού οиноπαραγωγών Deutsches Weintor eG (στο εξής: Deutsches Weintor) και των αρμόδιων υπηρεσιών για τον έλεγχο της εμπορίας αλκοολούχων ποτών στο Land (ομόσπονδο κράτος) Ρηνανίας Παλατινάτου, σχετικά με τον χαρακτηρισμό ενός οίνου ως «εύπεπτου» λόγω μειωμένης οξύτητας.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 3, 5, 10, 14 έως 16 και 18 του κανονισμού 1924/2006 έχουν ως εξής:
 - «1) Στην Κοινότητα ο αριθμός των τροφίμων που επισημαίνονται και διαφημίζονται με ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής και υγείας αυξάνεται συνεχώς. Προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλού επιπέδου προστασία των καταναλωτών και να διευκολυνθεί η επιλογή τους, τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των εισαγόμενων, που διατίθενται στην αγορά θα πρέπει να είναι ασφαλή και να φέρουν επαρκή επισήμανση. Η ποικίλη και ισορροπημένη διατροφή είναι αναγκαία προϋπόθεση για την καλή υγεία και τα επιμέρους προϊόντα έχουν σχετική μόνον σημασία στο πλαίσιο της συνολικής διαίτας.
 - 2) Οι διαφορές μεταξύ των εθνικών διατάξεων σχετικά με τους ισχυρισμούς αυτούς μπορεί να εμποδίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των τροφίμων και να δημιουργήσουν άνισες συνθήκες ανταγωνισμού. Έχουν συνεπώς άμεσο αντίκτυπο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Είναι συνεπώς αναγκαίο να υιοθετηθούν κοινοτικοί κανόνες σχετικά με τη χρήση ισχυρισμών διατροφής και υγείας στα τρόφιμα.

3) Γενικές διατάξεις για την επισήμανση περιέχονται στην οδηγία 2000/13/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2000, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση των τροφίμων [(EE L 109, σ. 29)]. Η οδηγία 2000/13/EK απαγορεύει γενικά τη χρήση πληροφοριών που θα μπορούσαν να παραπλανήσουν τον καταναλωτή ή να αποδώσουν φαρμακευτικές ιδιότητες στα τρόφιμα. Ο παρών κανονισμός συμπληρώνει τις γενικές αρχές της οδηγίας 2000/13/EK και θεσπίζει ειδικές διατάξεις όσον αφορά τη χρήση ισχυρισμών διατροφής και υγείας στα τρόφιμα που διατίθενται ως έχουν στον καταναλωτή.

[...]

5) Οι περιγραφείς κοινής χρήσης (ονομασίες) που χρησιμοποιούνται παραδοσιακά για να υποδηλώσουν κάποια ιδιαιτερότητα μιας κατηγορίας τροφίμων και ποτών που μπορεί να επηρεάσει την υγεία του ανθρώπου, όπως “χωνευτικό” ή “σταγόνες για τον βήχα” θα πρέπει να εξαιρεθούν από την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

[...]

10) Τα τρόφιμα που προωθούνται προς πώληση με ισχυρισμούς ενδέχεται να δώσουν στον καταναλωτή την εντύπωση ότι έχουν περισσότερα θρεπτικά, φυσιολογικά ή άλλα πλεονεκτήματα για την υγεία από παρόμοια ή άλλα προϊόντα στα οποία δεν έχουν προστεθεί τέτοιες θρεπτικές ουσίες και άλλες ουσίες. Αυτό ενδέχεται να ενθαρρύνει τον καταναλωτή να κάνει επιλογές οι οποίες επηρεάζουν άμεσα τη συνολική πρόσληψη μεμονωμένων θρεπτικών ή άλλων ουσιών κατά τρόπο αντίθετο προς τις επιστημονικές συστάσεις. Προς αντιμετώπιση αυτού του δυνητικά ανεπιθύμητου αποτελέσματος, ενδείκνυται να επιβληθούν ορισμένοι περιορισμοί όσον αφορά τα προϊόντα που φέρουν ισχυρισμούς. [...]

[...]

14) Υπάρχει μεγάλη ποικιλία ισχυρισμών που χρησιμοποιούνται σήμερα στην επισήμανση και διαφήμιση των τροφίμων σε ορισμένα κράτη μέλη σχετικά με ουσίες οι οποίες δεν έχει αποδειχθεί ότι είναι ευεργετικές ή για τις οποίες δεν υπάρχει επί του παρόντος επαρκής επιστημονική συναίνεση. Είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί ότι οι ουσίες για τις οποίες διατυπώνεται ένας ισχυρισμός έχουν αποδεδειγμένα ευεργετικό θρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα.

15) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι ισχυρισμοί είναι αληθείς, είναι αναγκαίο η ουσία που αποτελεί το αντικείμενο του ισχυρισμού να περιέχεται σε επαρκείς ποσότητες στο τελικό προϊόν ή η ουσία αυτή να μην περιέχεται ή να περιέχεται σε δεόντως μειωμένες ποσότητες, ώστε να επιφέρει το θρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα που δηλώνεται με τον ισχυρισμό. Η ουσία πρέπει επίσης να διατίθεται υπό μορφή αφομοιώσιμη από τον οργανισμό. [...]

16) Είναι σημαντικό οι ισχυρισμοί στα τρόφιμα να είναι κατανοητοί από τον καταναλωτή και είναι σκόπιμο να προστατεύονται όλοι οι καταναλωτές από τους παραπλανητικούς ισχυρισμούς [...]

[...]

18) Ένας ισχυρισμός διατροφής ή ένας ισχυρισμός υγείας δεν θα πρέπει να διατυπώνεται εάν είναι ασύμβατος προς τις γενικώς αποδεκτές αρχές της διατροφής και της υγείας ή εάν ενθαρρύνει ή εμφανίζει ως αποδεκτή την υπερβολική κατανάλωση οποιουδήποτε τροφίμου ή υποτιμούν την ορθή διατροφική πρακτική.»

- 4 Ο σκοπός και το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1924/2006 παρατίθενται στο άρθρο 1 αυτού ως εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στην εναρμόνιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν σχέση με τη χρήση των ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής και υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα ώστε να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και η παροχή υψηλού επιπέδου προστασίας του καταναλωτή.

2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στους ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής και υγείας οι οποίοι διατυπώνονται στις εμπορικές ανακοινώσεις, είτε στην επισήμανση, είτε την παρουσίαση ή τη διαφήμιση των τροφίμων που διατίθενται ως έχουν στον τελικό καταναλωτή.

[...]

- 5 Το άρθρο 2 του κανονισμού 1924/2006 περιέχει τους εξής ορισμούς:

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού:

α) ισχύουν οι ορισμοί των εννοιών “τρόφιμα”, “υπεύθυνος επιχείρησης τροφίμων”, “διάθεση στην αγορά”, και “τελικός καταναλωτής” που περιέχονται στο άρθρο 2 και στο άρθρο 3, παράγραφοι 3, 8 και 18, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων [(ΕΕ L 31, σ. 1)],

[...]

2. Επίσης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) “ισχυρισμός”: κάθε μήνυμα ή απεικόνιση, η οποία δεν είναι υποχρεωτική σύμφωνα με την κοινοτική ή εθνική νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένης τυχόν εικαστικής, γραφικής ή συμβολικής απεικόνισης, υπό οποιαδήποτε μορφή, η οποία δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το τρόφιμο έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά,

[...]

4) “ισχυρισμός επί θεμάτων διατροφής”: κάθε ισχυρισμός που δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τρόφιμο διαθέτει ιδιαίτερες ευεργετικές θρεπτικές ιδιότητες [...]

5) “ισχυρισμός υγείας”: κάθε ισχυρισμός που δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σχέση μεταξύ μιας κατηγορίας τροφίμων, τροφίμου ή συστατικού του και της υγείας,

6) “ισχυρισμός μείωσης του κινδύνου εκδήλωσης ασθένειας”: κάθε ισχυρισμός υγείας που δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η κατανάλωση μιας κατηγορίας τροφίμων, τροφίμου ή συστατικού του μειώνει σημαντικά τον παράγοντα κινδύνου για την εκδήλωση μιας ανθρώπινης ασθένειας,

[...]».

- 6 Στο κεφάλαιο II (άρθρα 3 έως 7) του κανονισμού 1924/2006 ορίζονται οι γενικές προϋποθέσεις χρήσεως των ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής και των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας.

- 7 Το άρθρο 3 του κανονισμού 1924/2006, με τίτλο «Γενικές αρχές για όλους τους ισχυρισμούς», έχει ως εξής:

«Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής και υγείας μπορούν να χρησιμοποιούνται στην επισήμανση, στην παρουσίαση και στη διαφήμιση των τροφίμων που διατίθενται στην αγορά εντός της Κοινότητας μόνον εάν συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

Με την επιφύλαξη των οδηγιών 2000/13/EK και 84/450/ΕΟΚ, η χρήση των ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής και υγείας δεν πρέπει:

- α) να είναι ψευδής, διφορούμενη ή παραπλανητική,
 - β) να δημιουργεί αμφιβολίες σχετικά με την ασφάλεια ή/και τη θρεπτική επάρκεια των άλλων τροφίμων,
 - γ) να ενθαρρύνει ή να εμφανίζει ως αποδεκτή την υπερβολική κατανάλωση ενός τροφίμου,
- [...].»

- 8 Το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 1924/2006, με τίτλο «Προϋποθέσεις για τη χρήση των ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής και υγείας», έχει ως εξής:

«Τα ποτά με περιεκτικότητα σε αιθανόλη άνω του 1,2 % κατ' όγκο δεν φέρουν ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας.

Όσον αφορά ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής, επιτρέπονται μόνον ισχυρισμοί που αφορούν χαμηλά επίπεδα αιθανόλης ή τη μείωση της περιεκτικότητας αιθανόλης ή τη μείωση της ενεργειακής αξίας για ποτά με περιεκτικότητα σε αιθανόλη άνω του 1,2 % κατ' όγκο.»

- 9 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, σχετικά με τους γενικούς όρους, ορίζει:

«1. Η χρήση ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής και υγείας επιτρέπεται μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- α) η παρουσία, η απουσία ή η μειωμένη περιεκτικότητα, σε τρόφιμο ή κατηγορία τροφίμων, της θρεπτικής ή άλλης ουσίας για την οποία γίνεται ο ισχυρισμός έχει αποδεδειγμένα ευεργετικό θρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα, σύμφωνα με γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία.»

- 10 Η παράγραφος 1 του άρθρου 6 του κανονισμού 1924/2006, με τίτλο «Επιστημονική τεκμηρίωση των ισχυρισμών», έχει ως εξής:

«Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής και υγείας βασίζονται και τεκμηριώνονται από γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία.»

- 11 Τα άρθρα 10 έως 19, που περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο IV του κανονισμού 1924/2006, ορίζουν ειδικούς όρους σχετικά με τους ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας.

- 12 Το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού αυτού, σχετικά με τους ειδικούς όρους, έχει ως εξής:

«1. Οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας απαγορεύονται, εκτός εάν συνάδουν προς τις γενικές απαιτήσεις του Κεφαλαίου II και τις ειδικές απαιτήσεις του παρόντος Κεφαλαίου και έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και περιλαμβάνονται στους καταλόγους εγκεκριμένων ισχυρισμών που προβλέπονται στα άρθρα 13 και 14.

[...]

3. Η μνεία γενικών, μη προσδιοριζομένων, ευεργετικών αποτελεσμάτων της θρεπτικής ουσίας ή του τροφίμου στο σύνολο της υγείας ή στην ευεξία ως αποτέλεσμα καλής υγείας είναι δυνατή μόνον εάν συνοδεύεται από συγκεκριμένο ισχυρισμό επί θεμάτων υγείας, ο οποίος περιλαμβάνεται στους καταλόγους των άρθρων 13 ή 14.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Ο Deutsches Weintor είναι συνεταιρισμός οινοπαραγωγών, ιδρυθείς στο Ilbesheim (Γερμανία), στο Land Rheinland-Pfalz (ομόσπονδο κράτος Ρηνανίας Παλατινάτου). Εμπορεύεται οίνους παραγόμενους από τις ποικιλίες Dornfelder ή Grauer/Weißer Burgunder με την ένδειξη «Edition Mild» (ελαφρύς οίνος) της οποίας έπεται η φράση «ήπια οξύτητα». Στην ετικέτα αναγράφονται, ειδικότερα, τα εξής: «Η ηπιότητά του οφείλεται στην εφαρμογή της ειδικής προστατευτικής μεθόδου “LO 3” (LO3 Schonverfahren zur biologischen Säurereduzierung) για τη βιολογική μείωση της οξύτητας». Στην ετικέτα στον λαιμό της φιάλης αναγράφονται τα εξής: «Edition Mild bekömmlich» (ελαφρύς οίνος, εύπεπτος). Στον τιμοκατάλογο, ο οίνος περιγράφεται ως «Edition Mild — sanfte Säure/bekömmlich» (ελαφρύς οίνος — ήπιας οξύτητας/εύπεπτος).
- 14 Η αρχή που είναι αρμόδια για την εποπτεία της αγοράς των αλκοολούχων ποτών στο Land Rheinland-Pfalz δεν επέτρεψε τη χρήση του περιγραφικού όρου «εύπεπτος», με το αιτιολογικό ότι συνιστά ισχυρισμό επί θεμάτων υγείας κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, σημείο 5, του κανονισμού 1924/2006, ο οποίος δεν επιτρέπεται για τα αλκοολούχα ποτά, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού.
- 15 Συνεπώς, η διαφωνία των διαδίκων στην υπόθεση της κύριας δίκης έγκειται στο αν ο χαρακτηρισμός του οίνου ως «εύπεπτος», σε συνδυασμό με την ένδειξη περί ήπιας οξύτητας, συνιστά ισχυρισμό επί θεμάτων υγείας, ο οποίος απαγορεύεται για τα αλκοολούχα ποτά, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1924/2006.
- 16 Ο Deutsches Weintor προσέφυγε στο Verwaltungsgericht (διοικητικό δικαστήριο), ζητώντας να αναγνωριστεί ότι επιτρέπεται η χρήση της ενδειξής «εύπεπτος» στην ετικέτα των συγκεκριμένων οίνων και στη διαφήμισή τους.
- 17 Προς στήριξη του αιτήματος αυτού, ο Deutsches Weintor προέβαλε, κατ' ουσίαν, αφενός, ότι η ένδειξη «εύπεπτος» δεν έχει σχέση με την υγεία, αλλά μόνο με την εν γένει ευεξία. Αφετέρου, υποστήριξε ότι ο κανονισμός 1924/2006 δεν έχει εφαρμογή σε ενδείξεις που χρησιμοποιούνται παραδοσιακά για τρόφιμα ή ποτά και οι οποίες έχουν σχέση με τη γενική ευεξία, όπως η ένδειξη «εύπεπτος» για ποτό που ευνοεί την πέψη. Κατά τον Deutsches Weintor, ο όρος «ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας» πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά, ώστε να καλύπτει μόνον τις μακροχρόνιες επιδράσεις που προκαλεί το συγκεκριμένο τρόφιμο.
- 18 Το Verwaltungsgericht απέρριψε την προσφυγή με απόφαση της 23ης Απριλίου 2009. Η έφεση κατά της αποφάσεως αυτής απορρίφθηκε με απόφαση του Oberverwaltungsgericht Rheinland-Pfalz (ανώτερο διοικητικό δικαστήριο του ομόσπονδου κράτους Ρηνανίας Παλατινάτου) της 19ης Αυγούστου 2009.
- 19 Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε ότι ο όρος «ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας» καλύπτει σε κάθε περίπτωση τις επιδράσεις ενός τροφίμου στον οργανισμό και στις σωματικές λειτουργίες του καταναλωτή. Η ένδειξη «εύπεπτος» συσχετίζεται, όσον αφορά τον οίνο, με σωματικές λειτουργίες και αφορά τη γενική ευεξία ως αποτέλεσμα καλής υγείας. Συναφείς με την ένδειξη αυτή είναι και οι όμοιες φράσεις «καλό για την υγεία», «χωνεύεται ευχερώς» ή «προστατεύει το στομάχι».

- 20 Κατά το εν λόγω δικαστήριο, το στοιχείο αυτό είναι σημαντικό για την κατανάλωση οίνου, καθώς αυτή συνήθως συνδέεται με πονοκεφάλους και στομαχικές διαταραχές. Ο οίνος μπορεί να έχει ακόμη και επιβλαβείς συνέπειες για τον ανθρώπινο οργανισμό και να προκαλέσει εθισμό. Λόγω της χρήσεως του όρου «εύπεπτος» σε συνδυασμό με την ένδειξη περί ειδικής διαδικασίας για τον περιορισμό των οξέων και περί ήπιας οξύτητας, ο καταναλωτής ενδέχεται να συσχετίσει τον οίνο με την απουσία επιβλαβών συνεπειών που συνδέονται εν μέρει με την κατανάλωση οίνου κατά την πέψη.
- 21 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Bundesverwaltungsgericht (ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο).
- 22 Το αιτούν δικαστήριο έχει αμφιβολίες όσον αφορά την ορθότητα της ευρείας ερμηνείας του όρου «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας», την οποία δέχθηκαν τα κατώτερα δικαστήρια. Κατ' αυτό, δεδομένου ότι όλα τα τρόφιμα εξυπηρετούν τη λήψη θρεπτικών και άλλων ουσιών από τον ανθρώπινο οργανισμό, η αναφορά σε προσωρινή μόνο διατήρηση των σωματικών λειτουργιών ή της γενικής ευεξίας ως αποτέλεσμα καλής υγείας δεν αρκεί για να γίνει δεκτό ότι υπάρχει σχέση με την υγεία κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, σημείο 5, του κανονισμού 1924/2006.
- 23 Κατά την κρίση του Bundesverwaltungsgericht, υπάρχουν, αντιθέτως, στοιχεία που εμφανίζουν ότι ο χαρακτηρισμός «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας» δικαιολογείται μόνον αν αναφέρονται μακροπρόθεσμες και διαρκείς επιδράσεις επί της σωματικής ή της φυσικής καταστάσεως, κατ' αντίθεση προς τις εφήμερες μόνον επιδράσεις επί του μεταβολισμού, που αφήνουν ανεπηρέαστη την κρίση και την κατάσταση της υγείας αυτή καθαυτή.
- 24 Επομένως, κατά το αιτούν δικαστήριο, η ένδειξη περί εύπεπτου χαρακτήρα των οίνων που εμπορεύεται η προσφεύγουσα της κύριας δίκης ισοδυναμεί με ισχυρισμό ότι ο οίνος δεν προκαλεί στομαχικές διαταραχές κατά την πέψη ή προκαλεί λιγότερες από τις αναμενόμενες για οίνους τέτοιου είδους και ποιότητας. Περαιτέρω, το Bundesverwaltungsgericht αμφιβάλλει αν το γεγονός ότι ένα τρόφιμο είναι λιγότερο επιβλαβές απ' ό,τι άλλα όμοια προϊόντα του ίδιου είδους αρκεί για να γίνει δεκτό ότι το συγκεκριμένο τρόφιμο έχει κάποια ωφέλιμη επίδραση στην υγεία.
- 25 Τέλος, το Bundesverwaltungsgericht διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά το αν η απαγόρευση των ισχυρισμών επί θεμάτων υγείας για τον οίνο είναι συμβατή με τα θεμελιώδη δικαιώματα της ελευθερίας ασκήσεως επαγγέλματος και της επιχειρηματικής ελευθερίας, στον βαθμό που απαγορεύει στον παραγωγό ή στον έμπορο οίνων να αναφέρουν ότι το συγκεκριμένο προϊόν είναι, λόγω μειωμένης οξύτητας, εύπεπτο, ακόμη και αν ο ισχυρισμός αυτός ευσταθεί.
- 26 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesverwaltungsgericht αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Απαιτείται, για τον χαρακτηρισμό “ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας”, κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο 5, ή του άρθρου 10, παράγραφος 3, του κανονισμού 1924/2006, να υπάρχει ένα ευεργετικό θρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα που επιφέρει μακροπρόθεσμα σημαντική βελτίωση της σωματικής καταστάσεως ή αρκεί και ένα προσωρινό αποτέλεσμα, περιοριζόμενο στο χρονικό διάστημα της κατανάλωσης και της πέψης της τροφής;

2) Αν γίνει δεκτό ότι η αναφορά σε προσωρινό ευεργετικό αποτέλεσμα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας:

Αρκεί, για να θεωρηθεί ότι ένα τέτοιο αποτέλεσμα δικαιολογείται από την απουσία ή τη μειωμένη περιεκτικότητα ουσίας, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', και της 15ης αιτιολογικής σκέψεως του εν λόγω κανονισμού, να προβάλλεται με τον ισχυρισμό απλώς και μόνον ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι περιορισμένη μια επίδραση η οποία προκαλείται εν γένει από τέτοιου είδους τρόφιμα και θεωρείται ως επί το πλείστον επιβλαβής;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα:

Είναι σύμφωνο προς το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως τροποποιήθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2007 (ΕΕ 2008, C 115, σ. 1), σε συνδυασμό με το άρθρο 15, παράγραφος 1 (ελευθερία του επαγγέλματος), και το άρθρο 16 (επιχειρηματική ελευθερία) του [Χάρτη], όπως τροποποιήθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2007 (ΕΕ C 303, σ. 1), να απαγορεύεται, χωρίς εξαίρεση, στον παραγωγό ή έμπορο οίνου η διαφήμιση με ισχυρισμό επί θεμάτων υγείας όπως ο επίδικος στην υπόθεση της κύριας δίκης, ακόμη και αν ο ισχυρισμός αυτός ευσταθεί;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί των δύο πρώτων ερωτημάτων

- 27 Με τα δύο πρώτα ερωτήματα, τα οποία πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1924/2006 έχει την έννοια ότι ο όρος «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας» καλύπτει την ένδειξη «εύπεπτος», συνοδευόμενη από αναφορά περί μειωμένης περιεκτικότητας σε ουσίες τις οποίες οι καταναλωτές θεωρούν ως επί το πλείστον επιβλαβείς.
- 28 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, σημείο 5, του κανονισμού 1924/2006, «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας» είναι «κάθε ισχυρισμός που δηλώνει, υπονοεί ή οδηγεί στο συμπέρασμα ότι υπάρχει σχέση μεταξύ μιας κατηγορίας τροφίμων, ενός τροφίμου ή ενός συστατικού του και της υγείας».
- 29 Εξάλλου, στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1924/2006 διευκρινίζεται ότι η χρήση ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής και υγείας επιτρέπεται μόνον εάν η παρουσία, η απουσία ή η μειωμένη περιεκτικότητα, σε τρόφιμο ή κατηγορία τροφίμων, της θρεπτικής ή άλλης ουσίας για την οποία προβάλλεται ο ισχυρισμός έχει αποδεδειγμένα ευεργετικό θρεπτικό ή φυσιολογικό αποτέλεσμα, σύμφωνα με γενικώς αποδεκτά επιστημονικά στοιχεία.
- 30 Στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, τα προδικαστικά ερωτήματα αφορούν τον οίνο. Δεδομένου ότι ο οίνος εμπίπτει στην κατηγορία των ποτών που περιέχουν άνω του 1,2 % κατ' όγκο αιθανόλη, τονίζεται εξ αρχής ότι, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1924/2006, ο νομοθέτης της Ένωσης απαγορεύει όλους ανεξαιρέτως τους «ισχυρισμούς επί θεμάτων υγείας» για τη συγκεκριμένη κατηγορία ποτών.
- 31 Εν προκειμένω, με τον επίμαχο ισχυρισμό προβάλλεται ότι ο συγκεκριμένος οίνος, λόγω της μειωμένης οξύτητάς του, είναι εύπεπτος. Επομένως, ο οίνος αυτός έχει ωφέλιμα αποτελέσματα όσον αφορά τη διατροφή ή τη φυσική κατάσταση.
- 32 Δεν αμφισβητείται ότι η πέψη συνδέεται με την απορρόφηση ενός τροφίμου και, ως εκ τούτου, αποτελεί φυσιολογική λειτουργία, η οποία είναι εξ ορισμού χρονικά περιορισμένη, προκαλώντας προσωρινά ή εφήμερα αποτελέσματα.
- 33 Βάσει της διαπιστώσεως αυτής, το αιτούν δικαστήριο θέτει το ερώτημα αν η ένδειξη «εύπεπτος» μπορεί να χαρακτηριστεί «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας», έστω και αν δεν υπονοείται ότι το διατροφικό ή σωματικό ωφέλιμο αποτέλεσμα που προκαλεί η κατανάλωση του συγκεκριμένου οίνου συνεπάγεται διαρκή βελτίωση της σωματικής καταστάσεως.
- 34 Συναφώς, από το γράμμα του άρθρου 2, παράγραφος 2, σημείο 5, του κανονισμού 1924/2006 προκύπτει ότι ο «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας», κατά την έννοια του εν λόγω κανονισμού, ορίζεται με βάση τη σχέση που πρέπει να υφίσταται μεταξύ, αφενός, ενός τροφίμου ή ενός εκ των συστατικών

του και, αφετέρου, της υγείας. Τούτου δοθέντος, διαπιστώνεται ότι ο ορισμός αυτός δεν περιέχει καμία διευκρίνιση όσον αφορά το αν η σχέση αυτή πρέπει να είναι άμεση ή έμμεση, ούτε όσον αφορά την έντασή της ή τη διάρκειά της. Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι επιβεβλημένη η ευρεία ερμηνεία του όρου «σχέση».

- 35 Συγκεκριμένα, αφενός, ο «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας» καλύπτει όχι μόνο την περίπτωση κατά την οποία η κατανάλωση ενός τροφίμου επιφέρει βελτίωση της καταστάσεως της υγείας, αλλά και κάθε άλλη περίπτωση ελλείψεως ή μειώσεως των αρνητικών ή επιβλαβών για την υγεία συνεπειών που συνοδεύουν ή, σε άλλες περιπτώσεις, έπονται, της καταναλώσεως του τροφίμου αυτού, οπότε ο όρος αυτός πρέπει να καλύπτει και την περίπτωση κατά την οποία η καλή κατάσταση της υγείας απλώς διατηρείται, παρά τη δυνητικώς επιβλαβή κατανάλωση του εν λόγω τροφίμου.
- 36 Αφετέρου, ο «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας» καλύπτει όχι μόνον τις συνέπειες της άπαξ καταναλώσεως μιας συγκεκριμένης ποσότητας τροφίμου, η οποία συνήθως έχει μόνον προσωρινές και παροδικές συνέπειες, αλλά και τις συνέπειες της επανειλημμένης, τακτικής ή ακόμη και συχνής καταναλώσεως του τροφίμου αυτού, της οποίας οι συνέπειες δεν είναι πάντα μόνο προσωρινές και παροδικές.
- 37 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την πρώτη και τη δέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1924/2006, είναι δεδομένο ότι οι ισχυρισμοί που χρησιμοποιούνται για την εμπορική προώθηση των τροφίμων ως προς τα οποία χρησιμοποιούνται, περιέχοντας αναφορές σε θρεπτικά, φυσιολογικά ή άλλα πλεονεκτήματα για την υγεία, σε σχέση με άλλα όμοια προϊόντα, κατευθύνουν τις επιλογές των καταναλωτών. Οι επιλογές αυτές επηρεάζουν ευθέως τη συνολική ποσότητα των διαφόρων τροφίμων ή άλλων ουσιών που οι καταναλωτές επιλέγουν να καταναλώσουν, οπότε είναι δικαιολογημένοι οι περιορισμοί που επιβάλλει ο εν λόγω κανονισμός σχετικά με τη χρήση των ισχυρισμών αυτών.
- 38 Επομένως, στην υπό κρίση υπόθεση, πρέπει να ληφθούν υπόψη τόσο οι προσωρινές και παροδικές συνέπειες όσο και οι συνέπειες τις οποίες προκαλεί σωρευτικά στη φυσική κατάσταση η επανειλημμένη και μακροχρόνια κατανάλωση ορισμένων τροφίμων.
- 39 Εν προκειμένω, με την επίμαχη ένδειξη περί ευχερούς απορρόφησης και πέψης του συγκεκριμένου οίνου υπονοείται ιδίως ότι, λόγω της μειωμένης οξύτητας του οίνου αυτού, το πεπτικό σύστημα, ήτοι ένα μέρος του ανθρώπινου σώματος, είτε δεν υφίσταται καμία καταπόνηση είτε υφίσταται μειωμένη καταπόνηση και ότι το σύστημα αυτό παραμένει σχετικά υγιές και αβλαβές, παρά το σωρευτικό αποτέλεσμα που προκαλεί η επανειλημμένη και, συνεπώς, μακροχρόνια κατανάλωση.
- 40 Κατά τούτο, με τον επίμαχο ισχυρισμό αφήνεται να εννοηθεί ότι προκαλείται διαρκές και ωφέλιμο φυσιολογικό αποτέλεσμα, το οποίο συνίσταται στη διατήρηση της καλής καταστάσεως του πεπτικού συστήματος, σε αντίθεση με άλλους οίνους, των οποίων η κατανάλωση θεωρείται ότι επιφέρει σωρευτικά διαρκείς επιβλαβείς συνέπειες για το πεπτικό σύστημα και, συνεπώς, για την υγεία.
- 41 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στα δύο πρώτα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1924/2006 έχει την έννοια ότι ο όρος «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας» καλύπτει την ένδειξη «εύπεπτος» η οποία συνοδεύεται από αναφορά σε μειωμένη περιεκτικότητα σε ουσίες τις οποίες οι καταναλωτές θεωρούν ως επί το πλείστον επιβλαβείς.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 42 Με το τρίτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν είναι συμβατή με το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ η άνευ εξαιρέσεων απαγόρευση που επιβάλλει ο κανονισμός 1924/2006 στους παραγωγούς και στους εμπόρους οίνων να χρησιμοποιούν ισχυρισμούς όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης, ακόμη και αν οι ισχυρισμοί αυτοί ευσταθούν.

- 43 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και τις αρχές που περιέχονται στον Χάρτη, ο οποίος έχει το ίδιο νομικό κύρος με τις Συνθήκες.
- 44 Όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη σχετικά με την επίμαχη απαγόρευση, το αιτούν δικαστήριο παραθέτει το άρθρο 15, παράγραφος 1, του Χάρτη, κατά το οποίο κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να εργάζεται και να ασκεί το επάγγελμα το οποίο επιλέγει ή αποδέχεται ελεύθερα, καθώς και το άρθρο 16 του εν λόγω Χάρτη, με το οποίο κατοχυρώνεται η επιχειρηματική ελευθερία.
- 45 Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη και το άρθρο 35, δεύτερη περίοδος, του Χάρτη, το οποίο επιτάσσει να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας του ανθρώπου κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 18 του κανονισμού 1924/2006, η προστασία της υγείας συγκαταλέγεται στους κύριους σκοπούς του κανονισμού αυτού.
- 46 Υπό τις συνθήκες αυτές, η νομιμότητα της άνευ εξαιρέσεων απαγορεύσεως ισχυρισμών όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης πρέπει να εξεταστεί όχι μόνον έναντι της επαγγελματικής και της επιχειρηματικής ελευθερίας, αλλά και έναντι της προστασίας της υγείας.
- 47 Επομένως, η εκτίμηση αυτή πρέπει να γίνει με γνώμονα τον αναγκαίο συμβιβασμό μεταξύ των επιταγών που απορρέουν από την προστασία των εν λόγω θεμελιωδών δικαιωμάτων, τα οποία προστατεύονται από την έννομη τάξη της Ένωσης, και την ορθή στάθμισή τους (βλ., συναφώς, απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, *Promusicae*, Συλλογή 2008, σ. I-271, σκέψεις 65 και 66).
- 48 Όσον αφορά, πρώτον, την προστασία της υγείας, τονίζεται ότι, λόγω των κινδύνων εξαρτήσεως και καταχρήσεων, καθώς και των πολύπλοκων επιβλαβών συνεπειών της καταναλώσεως οινοπνευματωδών ποτών, όπως είναι ιδίως η πρόκληση σοβαρών ασθενειών, τα αλκοολούχα ποτά αποτελούν ειδική κατηγορία τροφίμων, υποκειμένη σε ιδιαίτερα αυστηρή ρύθμιση.
- 49 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι μέτρα που περιορίζουν τη διαφήμιση αλκοολούχων ποτών, με σκοπό την καταπολέμηση του αλκοολισμού, υπηρετούν ανάγκες αναγόμενες στην προστασία της δημόσιας υγείας και ότι η προστασία της δημόσιας υγείας αποτελεί, όπως άλλωστε προκύπτει και από το άρθρο 9 ΣΛΕΕ, σκοπό γενικού συμφέροντος σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος μπορεί να δικαιολογήσει τον περιορισμό ενός θεμελιώδους δικαιώματος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 1980, 152/78, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 509, σκέψη 17, της 25ης Ιουλίου 1991, C-1/90 και C-176/90, *Aragonesa de Publicidad Exterior και Publivia*, Συλλογή 1991, σ. I-4151, σκέψη 15, της 13ης Ιουλίου 2004, C-262/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2004, σ. I-6569, σκέψη 30, καθώς και της 13ης Ιουλίου 2004, C-429/02, *Bacardi France*, Συλλογή 2004, σ. I-6613, σκέψη 37).
- 50 Εξάλλου, η επιταγή του άρθρου 3, στοιχείο α', του κανονισμού 1924/2006, ότι οι ισχυρισμοί επί θεμάτων διατροφής και οι ισχυρισμοί επί θεμάτων υγείας δεν πρέπει να είναι ψευδείς, διφορούμενοι ή παραπλανητικοί, ισχύει κατά μείζονα λόγο για τα οινοπνευματώδη ποτά. Συγκεκριμένα, οι ισχυρισμοί σχετικά με τα ποτά αυτά δεν πρέπει να είναι καθόλου διφορούμενοι, ούτως ώστε οι καταναλωτές να είναι σε θέση να τα καταναλώνουν έχοντας υπόψη όλους τους κινδύνους που είναι συνυφασμένοι με την κατανάλωση των συγκεκριμένων ποτών και έτσι να προστατεύουν αποτελεσματικά την υγεία τους.

- 51 Πάντως, στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο επίμαχος ισχυρισμός, μολονότι ευσταθεί, υπό την έννοια ότι επισημαίνεται η μειωμένη οξύτητα του συγκεκριμένου οίνου, εντούτοις δεν είναι πλήρης. Συγκεκριμένα, με τον εν λόγω ισχυρισμό προβάλλεται ο εύπεπτος χαρακτήρας του οίνου, χωρίς όμως να αναφέρεται ότι, ανεξαρτήτως της εύρυθμης λειτουργίας της πέψης, οι κίνδυνοι που συνδέονται με την κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών όχι μόνο δεν εξαλείφονται, αλλ' ούτε καν περιορίζονται.
- 52 Για τον λόγο αυτό, ο νομοθέτης της Ένωσης ορθώς έκρινε ότι, προκειμένου περί οινοπνευματωδών ποτών, ισχυρισμοί όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης είναι διφορούμενοι, ενίοτε δε και παραπλανητικοί. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι με τον επίμαχο ισχυρισμό τονίζεται μόνον ο εύπεπτος χαρακτήρας του οίνου, ο ισχυρισμός αυτός ενδέχεται να ενθαρρύνει την κατανάλωση του συγκεκριμένου οίνου και, εν τέλει, να οδηγήσει σε αύξηση των συνδεόμενων με την αλόγιστη κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών κινδύνων για την υγεία των καταναλωτών. Επομένως, η απαγόρευση τέτοιων ισχυρισμών δικαιολογείται με γνώμονα την επιταγή για τη διασφάλιση υψηλού επίπεδου προστασίας της υγείας των καταναλωτών.
- 53 Βάσει των προεκτεθέντων, η απόλυτη απαγόρευση ισχυρισμών όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης κρίνεται αναγκαία για τη διασφάλιση της τηρήσεως των επιταγών που απορρέουν από το άρθρο 35 του Χάρτη.
- 54 Όσον αφορά την ελευθερία του επαγγέλματος και την επιχειρηματική ελευθερία, υπενθυμίζεται ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η ελευθερία ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας, όπως και το δικαίωμα στην ιδιοκτησία, δεν έχουν απόλυτο χαρακτήρα, αλλά εξετάζονται σε σχέση με την κοινωνική λειτουργία που επιτελούν (βλ., συναφώς, απόφαση της 14ης Δεκεμβρίου 2004, C-210/03, *Swedish Match*, Συλλογή 2004, σ. I-11893, σκέψη 72). Κατά συνέπεια, επιτρέπεται η επιβολή περιορισμών στην άσκηση των δικαιωμάτων αυτών, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω περιορισμοί όντως ανταποκρίνονται σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που επιδιώκει η Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν αποτελούν, ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, υπέρμετρη και επαχθή επέμβαση που προσβάλλει την ουσία των εν λόγω δικαιωμάτων (αποφάσεις της 15ης Απριλίου 1997, C-22/94, *Irish Farmers Association* κ.λπ., Συλλογή 1997, σ. I-1809, σκέψη 27, καθώς και της 10ης Ιουλίου 2003, C-20/00 και C-64/00, *Booker Aquaculture* και *Hydro Seafood*, Συλλογή 2003, σ. I-7411, σκέψη 68).
- 55 Όσον αφορά τους εν λόγω σκοπούς, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 48 έως 53 της παρούσας αποφάσεως, η επίμαχη ρύθμιση αποσκοπεί στην προστασία της υγείας, η οποία κατοχυρώνεται με το άρθρο 35 του Χάρτη.
- 56 Όσον αφορά την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, μολονότι η απαγόρευση των επίμαχων ισχυρισμών συνεπάγεται ορισμένους περιορισμούς στην επαγγελματική δραστηριότητα των θιγόμενων επιχειρήσεων ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα, εντούτοις ο σεβασμός των εν λόγω δικαιωμάτων διασφαλίζεται όσον αφορά τις ουσιώδεις πτυχές τους.
- 57 Συγκεκριμένα, πέραν του ότι δεν απαγορεύεται η παραγωγή και η κατανάλωση οινοπνευματωδών ποτών, η επίμαχη κανονιστική ρύθμιση απλώς οριοθετεί, ως προς ένα απολύτως συγκεκριμένο ζήτημα, τη σήμανση και τη διαφήμιση των ποτών αυτών.
- 58 Επομένως, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η επίμαχη απαγόρευση δεν θίγει την ουσία της ελευθερίας του επαγγέλματος και της επιχειρηματικής ελευθερίας.
- 59 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η επιβαλλόμενη από τον κανονισμό 1924/2006 απόλυτη απαγόρευση ισχυρισμών όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης κρίνεται συμβατή με την απαίτηση αφενός για συγκερασμό των προβαλλόμενων θεμελιωδών δικαιωμάτων και αφετέρου για την ορθή στάθμισή τους.

60 Κατόπιν όλων των προεκτεθέντων, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η επιβαλλόμενη από τον κανονισμό 1924/2006 άνευ εξαιρέσεων απαγόρευση στους παραγωγούς και εμπόρους οίνων να χρησιμοποιούν ισχυρισμούς όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης, ακόμη και αν οι ισχυρισμοί αυτοί ευσταθούν, είναι συμβατή με το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ.

Επί των δικαστικών εξόδων

61 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού (ΕΚ) 1924/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τους ισχυρισμούς διατροφής και υγείας που διατυπώνονται στα τρόφιμα, όπως ισχύει μετά την τελευταία τροποποίησή του με τον κανονισμό (ΕΕ) 116/2010 της Επιτροπής, της 9ης Φεβρουαρίου 2010, έχει την έννοια ότι ο όρος «ισχυρισμός επί θεμάτων υγείας» καλύπτει την ένδειξη «εύπεπτος» η οποία συνοδεύεται από αναφορά σε μειωμένη περιεκτικότητα σε ουσίες τις οποίες οι καταναλωτές θεωρούν ως επί το πλείστον επιβλαβείς.
- 2) Η επιβαλλόμενη από τον κανονισμό 1924/2006, όπως έχει τροποποιηθεί με τον κανονισμό 116/2010, άνευ εξαιρέσεων απαγόρευση στους παραγωγούς και εμπόρους οίνων να χρησιμοποιούν ισχυρισμούς όπως ο επίμαχος στην υπόθεση της κύριας δίκης, ακόμη και αν οι ισχυρισμοί αυτοί ευσταθούν, είναι συμβατή με το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ.

(υπογραφές)